

บันทึก

เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการ
สภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้มีหนังสือ ที่ ทม ๒๑๐๑.๑.๑/๐๔๑ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ได้แก้ไของค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยไม่มีบทเฉพาะกาลกำหนดเกี่ยวกับความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้ว่า นายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยจะยังคงดำรงตำแหน่งต่อไป หรือจะต้องเลือกนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจึงมีปัญหาค้องกฎหมายขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น ดังนี้

๑. นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ต่อไป หรือว่าจะต้องพ้นจากตำแหน่ง

๒. ถ้านายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยยังคงดำรงตำแหน่งต่อไป มหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๒(๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ เพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ และถ้าต้องแต่งตั้งเพิ่มเติม กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมนั้นจะมีวาระการดำรงตำแหน่งอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปลัดทบวงและมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกาศใช้บังคับแล้ว จะเป็นเหตุให้นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับแล้ว^๑ ความในมาตรา ๑๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

^๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๖ ก หน้า ๒๖ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ และมาตรา ๒ ได้บัญญัติให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

อุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ จะถูกยกเลิกไป และต้องใช้ความในมาตรา ๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย มาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ แทน ดังนั้น

^๒ มาตรา ๑๒ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธาน สภาอาจารย์ มหาวิทยาลัย และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักและผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป

(๕) กรรมการและเลขานุการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคนซึ่งอธิการบดีเลือกจากผู้ดำรง ตำแหน่งรองอธิการบดี

(๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัย ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และให้ทำเป็นประกาศ ทบวงมหาวิทยาลัย

^๓ มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย อุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธาน สภาอาจารย์ มหาวิทยาลัย และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักและผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งคณาจารย์ประจำ ของมหาวิทยาลัย และมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบคนซึ่งจะได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๖) กรรมการและเลขานุการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคนซึ่งอธิการบดีเลือกจากผู้ดำรง ตำแหน่งรองอธิการบดี

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัย ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับ จึงต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับ คือ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

ประเด็นที่สอง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต้องดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๒(๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติมจะมีวาระการดำรงตำแหน่งอย่างไร เห็นว่า เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับตามความเห็นในประเด็นที่หนึ่ง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจะต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งคณะตามมาตรา ๑๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม^๕ หรือมาตรา ๑๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนั้น วาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยจึงต้องเริ่มนับใหม่ นับแต่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือวันที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๔^๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย”

๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๖ มาตรา ๑๓ การเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๒(๓) ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ เป็นผู้เลือก ส่วนการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๒(๔) ให้คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย เป็นผู้เลือก

คุณสมบัติของผู้รับเลือก ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และให้ทำเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัย

๗ มาตรา ๑๔ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๒ (๓) (๔) (๕) และ (๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน
(นายอักษราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๑